

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.001.07.2020

plk pil. mgr inż. Bartłomiej Mejka
Dowódca 21 Bazy Lotnictwa Taktycznego
w Świdwinie

21 Baza Lotnictwa Taktycznego w Świdwinie
ul. Połczyńska 32, 70-301 Świdwin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. – wykonanie planu finansowego 21 Bazy Lotnictwa Taktycznego w Świdwinie.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	21 Baza Lotnictwa Taktycznego w Świdwinie, ul. Polczyńska 32, 70-301 Świdwin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Płk pil. mgr inż. Bartłomiej Mejka, Dowódca 21 Bazy Lotnictwa Taktycznego w Świdwinie ¹ od 1.10.2019 r. Poprzednio, w okresie od 15.06.2015 r. do 30.09.2019 r., Dowódcą 21 Bazy Lotnictwa płk Karol Jędraszczyk.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontrolerzy	1. Małgorzata Chabiniak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/10/2020 z 10.01.2020 r. 2. Krzysztof Szczepaniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/42/2020 z 3.02.2020 r. 3. Jarosław Tarasewicz, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/50/2020 z 21.02.2020 r.

(akta kontroli str. 1-15)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2019 r. 21 Bazy Lotnictwa Taktycznego w Świdwinie pod względem legalności, celowości rzetelności i gospodarności.
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> – realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych, – system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badanie skuteczności podejmowanych przez dysponenta działań windykacyjnych. Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań: <ul style="list-style-type: none"> – analiza wykonania planu dochodów i ocena działań windykacyjnych, – analiza realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków, – szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia, – analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, – analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań, – analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i>

¹ Dalej: Dowódca 21 Bazy Lotnictwa.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm.; dalej: ustawa o NIK.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego na 2019 r. 21 Bazy Lotnictwa Taktycznego w Świdwinie⁴.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

W zakresie dochodów powyższą ocenę uzasadnia prawidłowe i terminowe ustalanie należności z tytułu dochodów budżetowych, prawidłowe prowadzenie ewidencji dochodów oraz podejmowanie działań zmierzających do uzyskania zaległych należności. Postępowania w sprawie umorzeń należności pieniężnych i ich rozkładania na raty (z wyjątkiem jednego przypadku) prowadzono zgodnie z wewnętrznymi regulacjami i przepisami prawa.

Wydatki objęte badaniem na kwotę 46 533,2 tys. zł (19,5% wydatków zrealizowanych w 2019 r.⁵) poniesiono z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶ i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności i uzyskano efekty rzeczowe obejmujące m.in: wyremontowanie budynków w kompleksach wojskowych, wykonanie remontu i naprawy sztucznych nawierzchni lotniskowych, zakup usług zabezpieczenia medycznego lotniska, zakup sprzętu agrotechnicznego oraz sprzętu powszechnego użytku służby żywnościowej.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała sprawozdania budżetowe za 2019 r. (poza sprawozdaniem Rb-27 z wykonania dochodów budżetowych). Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej (poza sprawozdaniem Rb-27). Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych.

Ujawnione w toku kontroli NIK nieprawidłowości nie miały wpływu na realizację planu finansowego na 2019 r. 21 Bazy Lotnictwa i polegały na:

- nienaliczaniu na koniec każdego kwartału i niedokonywaniu przypisu odsetek od należności wymagalnych, które według stanu na 31.12.2019 r. wyniosły 35 031,66 zł,
- niespisananiu należności nieściągalnych w wysokości 8 466,31 zł w związku z ich przedawnieniem, co skutkowało zawyżeniem należności (i zaległości) wykazanych sprawozdaniu Rb-27 za 2019 r.,
- zawarciu ugody w sprawie obniżenia wartości odszkodowania za uszkodzone mienie wojskowe o kwotę 5 783,46 zł bez zachowania formy pisemnej,
- zaniżeniu należności wykazanych w sprawozdaniu Rb-27 za 2019 r. o kwotę 98 185,60 zł (saldo konta 2400011⁷), w związku z interpretacją dysponenta II stopnia.

Stwierdzone nieprawidłowości nie wpłynęły na obniżenie oceny ogólnej kontrolowanej działalności.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: 21 Baza Lotnictwa.

⁵ Wydatki wykonano na łączną kwotę 239 027,3 tys. zł.

⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.; dalej: ustawa o finansach publicznych.

⁷ Konto 2400011-Pozostałe rozrachunki z tytułu roszczeń spornych przekazanych na drogę postępowania sądowego lub do innego uprawnionego organu.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Zrealizowane w 2019 r. przez 21 Bazę Lotnictwa dochody budżetowe (w dziale 752-Obrona Narodowa) w kwocie 1 181,6 tys. zł były wyższe o 641,6 tys. zł od kwoty przyjętej w planie finansowym (tj. o 218,8%) oraz o 735 tys. zł (o 264,6%) w porównaniu do roku 2018. Najwyższe dochody zrealizowano w rozdziałach: 75202, § 0970 w wysokości 250,4 tys. zł oraz 75220, § 0970 w wysokości 528,6 tys. zł. Dochody zrealizowane w tych rozdziałach były wyższe odpowiednio o: 221,4 tys. zł i 384,6 tys. zł od planu wynoszącego 29 tys. zł i 144 tys. zł oraz odpowiednio: o 230 tys. zł i 460 tys. zł od dochodów wykonanych w 2018 r. Wyższa realizacja planu dochodów wynikała m.in. ze zwiększenia wpływów z tytułu odszkodowań, kar umownych, odsetek.

(akta kontroli str. 337-349)

Na koniec 2019 r., zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, należności 21 Bazy Lotnictwa wyniosły 63,3 tys. zł i w porównaniu do 2018 r. były niższe o 26,9 tys. zł (tj. o 29,8%). Dominującą pozycję stanowiły wpływy z tytułu kar (40,2 tys. zł w § 9050). Zaległości netto według stanu na 31.12.2019 r. wyniosły 58,8 tys. zł i były niższe o 31,4 tys. zł (tj. o 34,8%) od zaległości na koniec 2018 r. Należności i zaległości dotyczyły głównie naliczenia kar umownych za niedotrzymanie warunków umowy oraz stwierdzonych szkód w mieniu.

Ponadto na odrębnym koncie (2400011) ujmowano należności dochodzone na drodze sądowej z tytułu naliczenia kar umownych oraz stwierdzonych szkód w mieniu wojskowym w wysokości 98,2 tys. zł. Należności te były niższe o 20,4 tys. zł (o 17,2%) niż w 2018 r. (118,7 tys. zł). Należności ujęte na koncie 2400011 nie były wykazane w sprawozdaniu Rb-27 za 2019 r.

(akta kontroli str. 350-354)

W 21 Bazie Lotnictwa w 2019 r. prowadzono kontrolę terminowości zapłaty należności Skarbu Państwa, według zasad określonych w *Procedurze windykacji należności Skarbu Państwa, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja podatkowa w 21 Bazie Lotnictwa Taktycznego w Świdwinie*⁹. Analizy zadłużenia były prowadzone co miesiąc, przez pracownika zatrudnionego w Pionie Głównego Księgowego¹⁰, w oparciu o zapisy księgi głównej Zintegrowanego Wieloszczeblowego Systemu Informatycznego Resortu Obrony Narodowej i rejestru należności przeznaczonych do windykacji, rejestru szkód i rejestru sprzedaży. Z dokonanej analizy zadłużenia (w porównaniu do poprzedniego miesiąca) pracownik sporządzał co kwartał *Zestawienie spraw prowadzonych na rzecz 21 BLT*, przekazywane do radcy prawnego 21 Bazy Lotnictwa. Ponadto, Szefowi Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych (dysponentowi II stopnia) przekazywano co pół roku informacje dotyczące stanu należności wymagalnych, ujmowanych na kontach 221000 i 2400011¹¹.

(akta kontroli str. 355-422)

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Procedury windykacji należności Skarbu Państwa, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja podatkowa w 21 Bazie Lotnictwa Taktycznego w Świdwinie, zatwierdzone przez Dowódcę 21 Bazy Lotnictwa odpowiednio: 30.05.2014 r. (obowiązujące do 28.02.2016 r.), 29.02.2016 r. aneksowane: 30.11.2017 r. (obowiązujące do 26.03.2019 r.) i 27.03.2019 r.; dalej: Procedura windykacji.

¹⁰ Dalej: Pion GK.

¹¹ Na portalu pracy grupowej CELDON.

Skuteczność i adekwatność podejmowanych w 21 Bazie Lotnictwa działań w celu odzyskania zaległości sprawdzono na próbie 20 zaległości (dobrych celowo), na łączną kwotę netto 135,3 tys. zł, z tego: 43,1 tys. zł ujętych w ewidencji księgowej na koncie 221000 oraz 92,2 tys. zł – na koncie 240011.

W każdym z badanych przypadków kierowano do Sądu pozwy o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym. Sąd w 16 przypadkach wydał postanowienia o nakazie zapłaty (w stosunku do jednego dłużnika sprawa do końca 2019 r. nie została rozstrzygnięta), w jednym przypadku zawiesił postępowanie. W odniesieniu do dwóch postanowień oddalających powództwo 21 Baza Lotnictwa wniosła apelację.

(akta kontroli str. 389-565)

W toku analizy ww. próby stwierdzono ponadto, że w stosunku do zaległości powstałych w latach 2014-2018:

1) czynności windykacyjne wobec 13 dłużników podejmowane były od półtora do 26 miesięcy po upływie terminu wymagalności, z tego w:

- sześciu przypadkach czynności windykacyjne zmierzające do odzyskania należności z tytułu kar umownych, za nieterminową realizację przez Wykonawcę umowy, pierwsze czynności podejmowano od półtora do 26 miesięcy po upływie terminu wymagalności¹²,
- w siedmiu przypadkach dotyczących szkody w mieniu, czynności windykacyjne podejmowano od pięciu do 21 miesięcy od daty uznania szkody¹³.

(akta kontroli str. 485-492, 497-499, 503-512, 516-521, 526-528, 532-543)

Dowódca 21 Bazy Lotnictwa wyjaśnił m.in., że: *pierwsze czynności windykacyjne zmierzające do odzyskania należności z tytułu naliczonych kar umownych (...) podejmowane są w działach zaopatrzenia, których merytorycznie sprawa dotyczy. Przyjęte rozwiązania w zakresie procedowania spraw powodują, że o powstaniu należności, pracownik Sekcji Księgowości Pionu GK dowiaduje się po wystaniu wezwania do zapłaty do Wykonawcy. Jeden egzemplarz wezwania do zapłaty – zgodnie z rozdzielnikiem – przekazywany jest do Pionu GK. Ponadto przyczyną opóźnień w podejmowaniu czynności była również zmiana struktury organizacyjnej w Pionie GK we wrześniu 2018 r., zmiana zakresów obowiązków oraz zmiana podporządkowania pracowników w poszczególnych sekcjach. Znaczne opóźnienia w podejmowaniu czynności spowodowane były jakością świadczonej pomocy przez obsługę prawną, a w wyniku rozwiązania umowy o świadczenie usług prawnych, ich zaniechanie. Sytuacja uległa poprawie po podpisaniu nowej umowy z radą prawnym i jej wdrożenia w prowadzenie spraw Czynności inicjujące podejmowanie czynności celem wyegzekwowania i odzyskania należności z tytułu szkód prowadzone są przez osoby funkcyjne w poszczególnych działach zaopatrzenia. W związku ze zmianami strukturalnymi oraz zmianą na stanowiskach szefów poszczególnych*

¹² B-R po 22 miesiącach (należność stała się wymagalna 30.11.2015 r., pierwszą czynność windykacyjną podjęto 12.10.2017 r.), M-T: po 26 miesiącach (należność stała się wymagalna 14.12.2015 r., pierwszą czynność windykacyjną podjęto 12.01.2018 r.), B-M po 21 miesiącach (należność wymagalna 13.04.2016 r., pierwszą czynność podjęto 17.01.2018 r.), N-I po dwóch miesiącach (należność stała się wymagalna 14.11.2017 r., pierwszą czynność podjęto 12.01.2018 r.), S-T po dwóch miesiącach (należność stała się wymagalna 31.08.2017 r., pierwszą czynność podjęto 9.10.2017 r.), G(...) po półtora miesiąca (należność stała się wymagalna 31.08.2017 r., pierwszą czynność podjęto 9.10.2017 r.).

¹³ Szkoda nr: 9/2014 (ŚW), termin wymagalności - 29.04.2014 r., kolejną czynność windykacyjną podjęto 15.01.2016 r., tj. po upływie 21 miesięcy; 73/2017 (PP), termin wymagalności - 29.09.2017 r. pierwszą czynność windykacyjną podjęto 28.02.2018 r., tj. po pięciu miesiącach; 71/2017 (SN), termin wymagalności - 29.09.2017 r. pierwszą czynność podjęto 25.05.2018 r., tj. po ośmiu miesiącach; 59/2017 (AO), termin wymagalności 29.09.2017 r., pierwszą czynność podjęto 28.02.2018 r., tj. po pięciu miesiącach, 74/2017 (AD) – termin wymagalności 29.09.2017 r., pierwszą czynność podjęto 28.02.2018 r., tj. po pięciu miesiącach; 70/2017 (GW), termin wymagalności minął 29.09.2017 r., pierwszą czynność podjęto 22.02.2018 r., tj. po pięciu miesiącach; RS, termin wymagalności - 20.11.2017 r., pierwszą czynność podjęto 21.05.2018 r., tj. po sześciu miesiącach.

działów nastąpiło opóźnienie w podejmowaniu działań, niezależne od czynności podejmowanych w Pion GK. Pomimo prowadzonych działań monitorujących, istotny wpływ na realizację czynności miało oczekiwanie na komplety dokumentów z jednostek będących na zaopatrzeniu, jak również z Wojskowych Komend Uzuppełnień. W wyniku różnych zadań jednostek oraz dostępności prowadzących postępowania szkodowe (wyjazdy za granice na ćwiczenia, podróże służbowe), sprawa wydłużała się o kolejne miesiące. Pozwy o nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym były składane po zakończeniu postępowania w sprawie szkody, jeśli dłużnik nie uiścił wpłaty należności. W przypadku dłużników PP, SN, AO, AD, GW postępowanie wyjaśniające zakończyło się 27.02.2018 r. rozkazem dziennym Dowódcy 21 Bazy Lotnictwa (...). W przypadku dłużników ŚW oraz RS, przyczyną powstałej sytuacji była zmiana obsługi prawnej oraz zmiana struktury organizacyjnej. Dodatkowym czynnikiem, powodującym przedłużenie czynności celem odzyskania należności, była zmiana obsługi prawnej, co skutkowało dodatkowo przedłużającym się okresem związanym z wyborem odpowiedniej kancelarii prawnej. Efektem tego było ponownie zapoznanie się ze wszystkim sprawami związanymi z dochodzeniem należności, co miało wpływ na wydłużenie się procesu dochodzenia należności.

(akta kontroli str. 332-336)

2) wezwania do zapłaty należności nie były sporządzane zgodnie z obowiązującą w 21 Bazie Lotnictwa Procedurą windykacji, nie zawierały: kwoty odsetek (15 przypadków¹⁴), pouczenia o skierowaniu sprawy na drogę postępowania sądowego (osiem przypadków¹⁵), a 11 wezwań sporządzono na wzorach niezgodnych z określonymi w Procedurze windykacji¹⁶.

(akta kontroli str. 383-423, 547-565)

Dowódca 21 Bazy Lotnictwa wyjaśnił m.in., że: *wezwania do zapłaty, wg wzoru stanowiącego zał. nr 2 Procedur windykacji (...) wystawiane były tylko z tytułu powstałych należności w dziale finansowym, natomiast wezwania, które nie posiadały wyliczonej kwoty odsetek oraz informacji o skierowaniu sprawy na drogę postępowania sądowego, były wystawione przez pracowników pozostałych działów zaopatrzenia, przede wszystkim były to wezwania wysyłane do firm z tytułu nieprawidłowości wynikających z zawartych umów lub do osób, które nie rozliczyły się z przedmiotów zaopatrzenia mundurowego lub wyekwipowania w związku z wygaśnięciem kontraktu na wykonywanie zadań w ramach Narodowych Sił Rezerwowych.*

(akta kontroli str. 318, 323)

3) w żadnym przypadku (z 20 zbadanych), pomimo wymogu określonego w § 6 Procedury windykacji, nie wystawiono not odsetkowych, nakładających obowiązek zapłaty odsetek, w związku z nieuiszczeniem w terminie należności.

(akta kontroli str. 393-394, 403-404, 419-423, 481-546)

Dowódca 21 Bazy Lotnictwa wyjaśnił, że: *zgodnie z obowiązującymi w 21 Bazie Lotnictwa Procedurami windykacji należności Skarbu Państwa, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja podatkowa, w przypadku nieuiszczenia należności w terminie, Wierzyciel wystawia notę odsetkową nakładającą obowiązek*

¹⁴ Nr: 29/2018 z 9.10.2018 r., 33/2018 z 22.10.2018 r., 41/2018 z 6.11.2018 r. i 4/2016 z 15.01.2016 r., 2311/17 z 22.03.2017 r., 3072/17 z 12.04.2017 r., 7368/17 z 12.10.2017 r., 342/18 z 12.01.2018 r., 7372/17 z 12.10.2017 r., 7371/17 z 12.10.2017 r., 457/18 z 17.01.2018 r., 343/18 z 12.01.2018 r., 583/18 z 23.01.2018 r., 7510/17 z 19.10.2017 r., 7370/17 z 12.10.2017 r.

¹⁵ Nr z: 2311/17 z 22.03.2017 r., 7368/17 z 12.10.2017 r., 7372/17 z 12.10.2017 r., 7371/17 z 12.10.2017 r., 583/18 z 23.01.2018 r., 7510/17 z 19.10.2017 r., 7370/17 z 12.10.2017 r., 457/18 z 17.01.2018 r.

¹⁶ Nr z: 2311/17 z 22.03.2017 r., 3072/17 z 12.04.2017 r., 7368/17 z 12.10.2017 r., 342/18 z 12.01.2018 r., 7372/17 z 12.10.2017 r., 7371/17 z 12.10.2017 r., 457/18 z 17.01.2018 r., 343/18 z 12.01.2018 r., 583/18 z .01.2018 r., 7510/17 z 19.10.2017 r., 7370/17 z 12.10.2017 r.

zapłaty odsetek. Noty odsetkowe są wystawiane tylko w przypadku zapłaty przez dłużnika należności, aby wyliczyć rzeczywistą wartość odsetek, które liczone są od momentu wymagalności należności do dnia jej zapłaty - zgodnie z wyrokami wystawionymi przez Sąd. Wymienione należności z tytułu kar umownych oraz szkód nie zostały jeszcze zapłacone, więc odsetki nie zostały jeszcze naliczone i noty odsetkowe nie zostały wystawione.

(akta kontroli str. 317, 323)

W toku kontroli stwierdzono również, że w ewidencji księgowej należności wymagalnych, ujętych na koncie 2210000 i 2400011, nie dokonywano przypisu odsetek, według stanu na koniec każdego kwartału.

(akta kontroli str. 324-433, 441-478)

W 2019 r. nie wystąpiły przypadki zawarcia ugody w sprawie należności cywilnoprawnej.

(akta kontroli str. 568)

Łączna kwota udzielonych w 2019 r. ulg w spłacie należności cywilnoprawnych (z tytułu stwierdzonych szkód w mieniu wojskowym) wyniosła 48 320,5 zł i dotyczyła trzech dłużników. Kwota umorzonych należności z tytułu stwierdzonej szkody w mieniu wojskowym wyniosła 40 186,6 zł, natomiast na raty rozłożono należności w wysokości 8 133,90 zł. Badanie 100% udzielonych ulg w spłacie należności wykazało, że - poza jednym przypadkiem - postępowania prowadzone były zgodnie z przyjętymi procedurami¹⁷ i przepisami prawa, a przed podjęciem decyzji ustalono stan faktyczny i wyjaśniono wszystkie okoliczności sprawy. Według stanu na 31.12.2019 r. do zapłaty pozostały należności na kwotę 4 595,27 zł.

(akta kontroli str. 566-614)

Wartość należności, które uległy przedawnieniu wyniosła 8 466,31 zł. Przedawnione należności nie zostały spisane z ewidencji księgowej.

(akta kontroli str. 614)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 21 Bazie Lotnictwa nie naliczano i nie dokonywano przypisu w ewidencji księgowej odsetek od należności wymagalnych, ujętych na kontach: 2210000 i 2410011. Kwota nienaliczonych odsetek według stanu na 31.12.2019 r. wyniosła 35 027,85 zł. Stanowiło to naruszenie art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Przepisy te stanowią, że odsetki od nieterminowych płatności nalicza się i ewidencjonuje nie później niż na koniec każdego kwartału.

(akta kontroli str. 324-433, 441-478)

Dowódca 21 Bazy Lotnictwa wyjaśnił, że: *nie naliczono odsetek i nie dokonano w ewidencji księgowej przypisu na koniec każdego kwartału od należności ujętych na koncie 2400011 i 221000, ponieważ odsetki były naliczane tylko w przypadku należności zapłaconych przez dłużnika, aby wyliczyć rzeczywistą wartość odsetek, które liczone są od momentu wymagalności należności do dnia jej zapłaty, zgodnie z wyrokami wydawanymi przez Sąd. Wymienione należności z tytułu kar umownych oraz szkód nie zostały jeszcze zapłacone, co skutkuje nie naliczeniem odsetek.*

(akta kontroli str. 316, 321-323, 327-331, 430)

¹⁷ Zasady zawierania ugody oraz umów w sprawie odroczenia, rozłożenia na raty, umorzenia spłaty odszkodowania z tytułu powstałej szkody zostały zawarte w instrukcji postępowania w sprawach niedoborów, ubytków i szkód w mieniu 21. Bazy Lotnictwa Taktycznego oraz jednostek i instytucji wojskowych pozostających na jej zaopatrzeniu, zatwierdzonej przez Dowódcę 21 Bazy Lotnictwa 30.03.2018 r.

2. W 2019 r. w ewidencji księgowej wykazywano zaległości netto w wysokości 8 466,31 zł (z tytułu kar umownych za nieterminową realizację umów nr 89/R/16 i 214/R/16), które uległy przedawnieniu 22.10.2018 r. Skutkiem niespisania tych należności jako nieściągalnych, było zawyżenie należności o tę kwotę, wykazanych w sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych za 2019 r.

(akta kontroli str. 272, 351, 436, 614)

Stosownie do dyspozycji art. 35b ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁸, wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, w odniesieniu do należności wyszczególnionych w tym przepisie. Natomiast należności nieściągalne zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące ich wartość (art. 35b ust. 3 ustawy o rachunkowości).

Powyższe było również niezgodne z zasadami sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa, określonymi w § 7 załącznika nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁹, tj. zawyżono o kwotę 8 466,31 zł wartości w kolumnach „należności pozostałe do zapłaty, ogółem”, „w tym zaległości netto” w sprawozdania Rb-27za 2019 r.

Dowódca 21 Bazy Lotnictwa wyjaśnił: *w ewidencji księgowej ujęto w 2019 r. karę umowną na kwotę 8 466,31 zł firmy B(...), która przedawniła się 22.10.2018 r., ponieważ na podstawie znikomych dokumentów dołączonych do pozwów, skierowanych do Sądu 23.08.2018 r. przez referenta prawnego, przyjęto błędną datę wymagalności roszczenia. Wszystkie czynności podejmowane przez kancelarię prawną były podejmowane w celu zakończenia sprawy przed okresem przedawnienia. Sekcja księgowości nie otrzymała żadnych dokumentów od referenta prawnego, potwierdzających przedawnienie należności, dlatego kara umowna nie została wyksięgowana i spisana jako nieściągalna.*

(akta kontroli str. 317, 324, 332-335)

3. W 2019 r. Dowódca 21 Bazy Lotnictwa zawarł ugodę w sprawie obniżenia wartości odszkodowania za szkodę w mieniu wojskowym nr 104/18 (za uszkodzenie pojazdu w wyniku zdarzenia drogowego) o kwotę 5 783,46 zł (z kwoty 11 566,92 zł), na podstawie art. 8 i art. 16 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o odpowiedzialności majątkowej żołnierzy²⁰. Ugoda została zawarta bez zachowania formy pisemnej. Takie działanie było niezgodne z regulacjami zawartymi w rozdziale IV pkt 5 instrukcji postępowania w sprawach niedoborów, ubytków i szkód w mieniu 21 Bazy Lotnictwa oraz jednostek i instytucji wojskowych pozostających na jej zaopatrzeniu, w których określono, że likwidacja szkody następuje m.in. w formie ugody, a wzór ugody stanowi załącznik nr 14 do tej instrukcji.

(akta kontroli str. 592-594, 609, 655-678)

Dowódca 21 Bazy Lotnictwa wyjaśnił, że: *1.03.2019 r. Dowódca 21 Bazy Lotnictwa zatwierdził sprawozdanie oraz wnioski prowadzącego postępowanie wyjaśniające w sprawie szkody w mieniu wojskowym (nr 104/2018 z 13.12.2018 r.), w którym uznano, że szkoda została wyrządzona przez żołnierza nieumyślnie i zaproponowano naprawienie szkody poprzez zapłatę odszkodowania na podstawie zawarcia ugody. 21.03.2019 r. żołnierz wystąpił do Dowódcy 21 Bazy Lotnictwa o obniżenie wartości odszkodowania za szkodę, z uwagi na trudną sytuację materialną i rodzinną, na dowód tego przedstawił dokumenty. Na wniosku Dowódcy*

¹⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 351, dalej: ustawa o rachunkowości.

¹⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1393, ze zm. dalej: rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

²⁰ Dz.U. z 2018 r. Nr 85 ze zm.

21 Bazy Lotnictwa wyraził pisemnie, dekretując wniosek, zgodę na umorzenie 50% należności. 27.03.2019 r. chor. (...) uzgadniał drogą mailową z referentem prawnym treść ugody. Ugody takiej ostatecznie nie podpisano. Dodano jedynie punkt do Rozkazu Dziennego Dowódcy z 29.03.2019 r., w treści stwierdzając, iż wartość szkody rozliczono przez naprawienie przez sprawcę szkody na podstawie ugody i częściowego umorzenia należności. 1.04.2019 r. żołnierz zwrócił się do Dowódcy 21 Bazy Lotnictwa z wnioskiem o rozłożenie na raty spłaty odszkodowania, na co otrzymał zgodę i 4.04.2019 r. została zawarta umowa o rozłożeniu na raty spłaty należności.

(akta kontroli str. 317, 325)

OCENA CZĄSTKOWA

Dochody ujęte w planie finansowym 21 Baza Lotnictwa zrealizowała w 218,8%. Prawidłowo (w odpowiedniej wysokości) i terminowo ustalano oraz ewidencjonowano należności z tytułu dochodów budżetowych. Zaległości netto na koniec 2019 r. były niższe o 41,2%, a roszczenia sporne ujęte na koncie 2400011 były niższe o 17,2% w stosunku do roku 2018. W 2019 r. prawidłowo prowadzono postępowania windykacyjne. Postępowania w sprawie umorzeń należności pieniężnych i ich rozkładania na raty (z wyjątkiem jednego przypadku) były prowadzone zgodnie z wewnętrznymi regulacjami i przepisami prawa. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły: nienaliczania odsetek od zaległości budżetowych i niedokonywania przypisu tych należności w ewidencji księgowej na koniec każdego kwartału (na kwotę 35 031,66 zł według stanu na koniec 2019 r.); niezmnieszenia w ewidencji księgowej należności o kwotę należności przedawnionych w 2018 r. w wysokości 8 466,31 zł, co skutkowało zawyżeniem należności (w tym zaległości) w sprawozdaniu Rb-27 za 2019 r.; zawarcia ugody w sprawie obniżenia o kwotę 5 783,46 zł wartości odszkodowania za szkodę w mieniu wojskowym, bez zachowania wymaganej formy pisemnej.

OBSZAR

2. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

W pierwotnym planie finansowym 21 Bazy Lotnictwa na 2019 r. ustalony limit wydatków budżetowych wynosił 211 163,6 tys. zł. W ciągu roku zaplanowane wydatki zostały zwiększone per saldo o kwotę 27 890,7 tys. zł (o 13,2%) do kwoty 239 054,3 tys. zł. Zmiany w planie finansowym były dokonywane po otrzymaniu zawiadomienia z Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych²¹ (dysponent II stopnia) lub na podstawie korekt wewnętrznych. Plan wydatków w 2019 r. nie był zwiększany środkami z rezerw budżetowych.

(akta kontroli str. 40-112)

Wydatki budżetu państwa zostały zrealizowane w kwocie 239 027,3 tys. zł, co stanowiło 99,9% planu po zmianach. W porównaniu do roku 2018 nastąpił wzrost wydatków o 7,9%. Wydatki zostały poniesione w szczególności na: uposażenia żołnierzy zawodowych w łącznej kwocie 100 594,5 tys. zł (42,1% wydatków), pozostałe usługi – 42 296,5 tys. zł (17,7%), wynagrodzenia osobowe pracowników - 20 237,1 tys. zł (8,4%), zakup usług remontowych - 13 113,7 tys. zł (5,5%). Przyczyną wzrostu wydatków w 2019 r. w stosunku do 2018 r. był m.in.: wzrost wynagrodzeń pracowników resortu obrony narodowej, podwyższenie stawek uposażeń żołnierzy, zwiększenie środków na wydatki osobowe i nagrody.

W 2019 r. nie wystąpiły przypadki blokowania przez dysponenta części niewykorzystanych środków; nie wystąpiły także wydatki niewygasające z upływem roku budżetowego.

W 2019 r. 21 Baza Lotnictwa nie realizowała wydatków z budżetu środków europejskich.

²¹ Dalej: IWSZ.

(akta kontroli str. 40, 43)

Wydatki 21 Bazy Lotnictwa w 2019 r. według grup ekonomicznych zostały wykonane zgodnie z planem rzeczowym i finansowym. Struktura wydatków w 2019 r. była porównywalna do 2018 r. W 2019 r. wydatkowano na:

- świadczenia na rzecz osób fizycznych kwotę 11 439,6 tys. zł (4,8% wydatków ogółem),
- wydatki bieżące – 226 577,6 tys. zł (94,8%),
- wydatki majątkowe - 1 010,1 tys. zł (0,4%).

(akta kontroli str. 113-147)

Świadczenia na rzecz osób fizycznych zrealizowane w 2019 r. były wyższe o 757,5 tys. zł (o 7,1%) w porównaniu do 2018 r. Wydatki realizowano w ramach pięciu paragrafów (§ 3020, § 3040, § 3050, § 3070 i § 3110, § 3250)²². Najwyższe pozycję w tej grupie stanowiły wydatki ujęte w § 3070 (98,8% wydatków grupie). Wśród nich najwyższe kwoty wydatkowano na: gratyfikacje urlopowe 5 967,6 tys. zł (53,5%), zasiłki na zagospodarowanie 2 799,8 tys. zł (25,1%), wynagrodzenie za służby dyżurne 1 260,1 tys. zł (11,3%), uposażenie żołnierzy niezawodowych 550,6 tys. zł (4,9%). Na koniec 2019 r. zobowiązania z tytułu świadczeń na rzecz osób fizycznych wyniosły 278,1 tys. zł i nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli str. 113-114)

Wydatki bieżące poniesione przez 21 Bazę Lotnictwa w 2019 r. zostały zrealizowane na kwotę 226 577,6 tys. zł stanowiącą 100% planu po zmianach i były wyższe o 7,5% (15 755,6 tys. zł) niż w 2018 r. Największe wydatki w tej grupie poniesiono na uposażenia żołnierzy zawodowych na łączną kwotę 100 594,5 tys. zł (44,4% wydatków bieżących). Zwiększenie wydatków bieżących wynikało głównie ze wzrostu uposażeń żołnierzy i wynagrodzeń.

(akta kontroli str. 40, 43, 112-114)

Pierwotnie w 2019 r. w 21 Bazie Lotnictwa nie planowano wydatków majątkowych. Na realizację przedsięwzięć dyrektywnych otrzymano środki przekazane przez dysponenta II stopnia (IWSZ). W planie finansowym na 2019 r. dokonano czterech zmian w zakresie wydatków majątkowych, które per saldo zwiększyły limit wydatków majątkowych na zakupy inwestycyjne w rozdziale 75204-Centralne Wsparcie do 1 010,1 tys. zł. Plan wydatków majątkowych (po zmianach) zrealizowano w 100%. Poniesione wydatki były celowe i wynikały z konieczności uzupełnienia braków normatywnych oraz modernizacji technicznej obiektów służby żywnościowej. Założone na dany rok efekty rzeczowe w ramach wydatków majątkowych zostały osiągnięte, tj. dokonano zakupu sprzętu agrotechnicznego oraz sprzętu powszechnego użytku służby żywnościowej.

(akta kontroli str. 40, 74-97, 113-114, 153-174)

Przeciętne zatrudnienie w 21 Bazie Lotnictwa²³ wyniosło 2 029,1 osoby²⁴. W porównaniu do 2018 r. przeciętne zatrudnienie było wyższe o 27,7 osób (1%). W 2019 r. wydatki na wynagrodzenia wyniosły łącznie 125 361 tys. zł (100% planu po zmianach) i były wyższe o 12,5% w porównaniu 2018 r. (111 429 tys. zł). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2019 r. wyniosło 5 148,60 zł i w stosunku do 2018 r. wzrosło o 11% (tj. o 509,90 zł), z tego w statusie zatrudnienia 01 – 4 031,70 zł (wzrost o 7% tj. o 260,40 zł) i w statusie zatrudnienia 11 – 5 438,60 zł (wzrost o 12% tj. 573,30 zł). Według danych wykazanych w sprawozdaniu

²² Odpowiednio: dofinansowanie do okularów i odpraw (26,9 tys. zł), wypłaty nagród (38 tys. zł), rent (25,3 tys. zł), wydatki osobowe (11 158,5 tys. zł) i świadczenia społeczne (31,45 tys. zł), stypendia (15,8 tys. zł).

²³ W przeliczeniu na jednego pełnozatrudnionego.

²⁴ W tym 418,3 etatów nieobjętych mnożnikowym systemem wynagradzania (o statusie zatrudnienia 01) i 1 610,8 - żołnierzy zawodowych (o statusie zatrudnienia 11).

budżetowym Rb-28 z wykonania planu wydatków, kwoty wydatków na wynagrodzenia nie zostały przekroczone.

(akta kontroli str. 148-154)

Główny Księgowy wyjaśnił m.in., że: *zwiększenie wydatków na wynagrodzenia w 2019 r. w stosunku do 2018 r. w 21 Bazie Lotnictwa wynika ze zwiększenia średniego zatrudnienia (o 23 w przeliczeniu na pełnozatrudnionego) oraz z przeprowadzonej w 2019 r. podwyżki wynagrodzeń i uposażeń żołnierzy zawodowych. Zwiększenie stanu zatrudnienia w odniesieniu do: (...) - żołnierzy zawodowych jest skutkiem zwiększenia limitu stanów średniorocznych żołnierzy i wynika z „Podziału stanów średniorocznych żołnierzy i funkcjonariuszy na 2019 rok”, stanowiącego załącznik nr 1 do rozkazu Szefa IWSZ z 7.02.2019 r. w sprawie realizacji planu finansowego IWSZ w 2019 r.; (...) - pracowników resortu obrony narodowej wynika z zatrudnienia pracowników na zastępstwo osób przebywających na długotrwałych zwolnieniach lekarskich, urlopach macierzyńskich, wychowawczych i bezpłatnych.*

(akta kontroli str. 154)

W 2019 r. 21 Baza Lotnictwa zatrudniała na umowy zlecenia trzy osoby, w tym dwóch pracowników Bazy, wydając na ten cel 29 tys. zł. W porównaniu do 2018 r. wydatki te wzrosły o 4 tys. zł (o 16%). Zawarte umowy zlecenia z dwoma pracownikami 21 Bazy Lotnictwa dotyczyły prowadzenia rachunkowości Koleżeńskiej Kasy Oszczędnościowo-Pożyczkowej (działającej przy Bazie), a jedna umowa - prowadzenia badań lekarskich, m.in. w zakresie: dopuszczania cywili i żołnierzy do egzaminu z wychowania fizycznego; analizy stanu sprawności psychofizycznej personelu i warunków mających na bezpieczeństwo lotów; badań przedlotowych oraz kontrolnych dla personelu lotniczego.

(akta kontroli str.155-157)

Zobowiązania 21 Bazy Lotnictwa na koniec 2019 r. wyniosły 10 754 tys. zł i były wyższe niż w 2018 r. o 1 452,4 tys. zł (o 15,6%). Największy udział w tej kwocie stanowiły zobowiązania z tytułu: uposażenia rocznego dla żołnierzy i funkcjonariuszy (76,1%, tj. 8 188,4 tys. zł), wynagrodzenia rocznego (14,7%, tj. 1 582,9 tys. zł) oraz składek na ubezpieczenie społeczne od dodatkowego wynagrodzenia rocznego (5%, tj. 536,7 tys. zł). W porównaniu do 2018 r. zobowiązania te wzrosły odpowiednio o: 11,6%, 12,7% i 21,6% (z przyczyn omówionych w związku ze wzrostem wydatków bieżących). Tytuły i kwoty zobowiązań były zgodne z ewidencją księgową. Nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli str. 43-44, 265-270)

21 Baza Lotnictwa poniosła w 2019 r. wydatki²⁵ na zapłatę na rzecz wykonawcy odsetek w wysokości 3,8 tys. zł. Obowiązek ich zapłaty został nałożony wyrokiem Sądu z 29.05.2019 r., w związku z nieterminową zapłatą zobowiązania wynikającego z faktury nr 1/05/16 z 19.05.2016 r.

(akta kontroli str. 29-40)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 46 533,2 tys. zł, stanowiącą 19,5% wydatków 21 Bazy Lotnictwa, wykonanych w 2019 r. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających wydatkom pozapłacowym oraz wydatkom w kwocie powyżej 500 zł. Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS²⁶). Badaniem objęto 168 zapisów księgowych

²⁵ Według danych ujętych w sprawozdaniu Rb-28 z wykonania planu wydatków za 2019 r.

²⁶ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

(dokumentujących poniesione wydatki) w grupie wydatków bieżących pozapłacowych na kwotę ogółem 42 835,2 tys. zł. Próba wydatków dobranych celowo wyniosła 3 698 tys. zł, w tym 100% zrealizowanych wydatków majątkowych (na kwotę 1 010,1 tys. zł).

(akta kontroli str. 153-160, 175-231)

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym 21 Bazy Lotnictwa, na zakup dostaw i usług służących realizacji celów jednostki. Ponadto, badana próba wydatków została poddana ocenie w zakresie prawidłowości stosowania przepisów ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²⁷. Stwierdzono, że prawidłowo dokonywano wyboru trybu udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania przepisów pzp. Nie stwierdzono nieprawidłowości w wydatkowaniu środków publicznych na łączną kwotę 42 835,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 187-206)

21 Baza Lotnictwa, w terminie 14 dni od dnia przyjęcia planu finansowego na 2019 r., sporządziła plany postępowań o udzielenie zamówień publicznych, jakie przewidywano przeprowadzić w 2019 r. oraz zamieszczone je na stronie internetowej jednostki. Plan postępowań o udzielenie zamówień publicznych obejmował zamówienia powyżej 30 tys. euro i zawierał wszystkie informacje określone w art. 13a ust. 2 pzp. Stosownie do przepisów art. 98 pzp, w 21 Bazie Lotnictwa, sporządzono 28.02.2010 r. i przekazano Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych, w wymaganym terminie, roczne sprawozdanie o udzielonych w 2019 r. zamówieniach publicznych.

(akta kontroli str. 207-215)

W ramach szczegółowego badania trzech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego (dwóch przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego²⁸ oraz jednego, w stosunku do którego nie zastosowano pzp²⁹) o łącznej wartości 2 686,9 tys. zł (sfinansowanych przez 21 Bazę Lotnictwa w 2019 r.) nie stwierdzono naruszeń przepisów pzp.

(akta kontroli str. 216-231)

W efekcie poniesionych nakładów finansowych w 21 Bazie Lotnictwa w 2019 r. uzyskano m.in. następujące efekty rzeczowe w postaci:

- zakupu sprzętu agrotechnicznego oraz sprzętu powszechnego użytku służby żywnościowej,
- konserwacji i naprawy m.in.: instalacji CO, skrzynek rozdzielczych, systemu SSWIN JW. Mirosławiec, odwodnienia bunkra, układu uzdatniania wody pitnej wraz z wymianą filtra węglowego, sprzętu lotniskowego, urządzeń kotłowni i węzłów cieplnych w kompleksach wojskowych Mirosławiec, ogrodzenia bomboskładu po nawałnicy, oświetlenia nawigacyjnego;
- wykonania remontu i naprawy sztucznych nawierzchni lotniskowych;
- wykonania prac remontowych budynków w kompleksach wojskowych: w Trzebiatowie, Świdwinie, Mrzeżynie (w tym wykonanie instalacji grzewczej i elektrycznej);
- zakupu usług zabezpieczenia medycznego lotniska, wynajmu wielkogabarytowych pneumatycznych namiotów technicznych, zakupu

²⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.; dalej: pzp.

²⁸ *Roboty naprawcze budynku nr 76 w Świdwinie i Zabezpieczenie medyczne funkcjonowania lotniska czynnego w Mirosławcu.*

²⁹ Awaryjna naprawę ogrodzeń zewnętrznych po nawałnicy na terenie lotniska w Świdwinie, (kompleks 6019 - bomboskład) oraz lotniska w Mirosławcu (kompleks - 6009).

wyposażenia medycznego (indywidualnego pakietu medycznego, noszy i nosidełek do noszy).

(akta kontroli str. 187-206)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. Wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych, tj. zgodnie z planem finansowym 21 Bazy Lotnictwa, na wydatki służące realizacji celów jednostki.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań:

- Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych,
- Rb-27 z wykonania dochodów budżetowych,
- Rb-28 z wykonania wydatków budżetu państwa,
- Rb-BZ1 z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym,
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach Rb-23, Rb-28, Rb-BZ1, Rb-N i Rb-Z były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Natomiast w sprawozdaniu Rb-27 zaniżono kwotę należności o 98 185,57 zł, tj. o saldo konta 2400011-Pozostałe rozrachunki z tytułu roszczeń spornych przekazanych na drogę postępowania sądowego lub do innego uprawnionego organu.

(akta kontroli str. 232-280)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W sprawozdaniu budżetowym Rb-27 za 2019 r. zaniżono należności o kwotę 98 185,57 zł, poprzez niewykazanie w kolumnie 7 „należności pozostałe do zapłaty” salda konta 2400011-Pozostałe rozrachunki z tytułu roszczeń spornych przekazanych na drogę postępowania sądowego lub do innego uprawnionego organu. Należności te wynikały z kar umownych za nieterminową realizację umów i stwierdzonych szkód w mieniu wojskowym. Stanowiło to naruszenie przepisów § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, które stanowią, że kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

(akta kontroli str. 274, 353-354, 361-363, 423-424, 442-443)

Dowódca 21 Bazy Lotnictwa wyjaśnił, że: *należności dochodzone na drodze sądowej w kwocie 98 185,57 zł, ewidencjonowane na koncie 2400011-Roszczenia sporne przekazane na drogę postępowania sądowego lub do innego uprawnionego organu, nie zostały ujęte w sprawozdaniu Rb-27, zgodnie z pismem nr 4160/19 z 1.02.2019 r. oraz nr 31651/18 z 13.08.2018 r. Szefa Finansów IWSZ, o treści: „Informuję, że zgodnie z zapisami § 7 ust. 2 załącznika nr 34 do rozporządzenia*

w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w kolumnach 7 „Należności” oraz 11 „Należności pozostałe do zapłaty, ogółem” sprawozdania Rb-27 wykazuje się kwoty należności, których pierwotny termin płatności przypada na dany rok budżetowy. Biorąc pod uwagę powyższe należy przyjąć, że roszczenia, których dochodzenie zostało skierowane na drogę postępowania sądowego z powodu nieprzyjęcia przez osobę odpowiedzialną wezwania do zapłaty odszkodowania, nie mają określonego terminu płatności, zatem nie powinny być wykazane w sprawozdaniu Rb-27. Postępowania w zakresie dochodzenia należności, które były rozliczone poprzez skierowanie sprawy na drogę sądową i nie dokonywano ich przypisu na koncie 2210000, nie powinny być wykazane w sprawozdaniu Rb-27”.

(akta kontroli str. 316, 320)

W ocenie NIK, należności dochodzone na drodze postępowania sądowego na kwotę 98 185,57 zł, ujęte w ewidencji księgowej, powinny być wykazane w sprawozdaniu Rb-27 za 2019 r.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe. Kwoty wykazane w sprawozdaniach dysponenta III stopnia – poza sprawozdaniem Rb-27 - były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym (poza sprawozdaniem Rb-27). Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła zaniżenia należności (i zaległości) wykazanych w sprawozdaniu Rb-27 o kwotę 98 185,57 zł (saldo konta 2400011), w związku z interpretacją dysponenta II stopnia.

Nieprawidłowość polegająca na wykazywaniu w ewidencji księgowej zaległości na kwotę 8 466,31 zł, przedawnionych 22.10.2018 r., której skutkiem było zawyżenie kwot wykazanych w sprawozdaniu Rb-27 za 2019 (oraz za 2018 r.), została opisana w pkt IV.1. (Dochody budżetowe) niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Stwierdzone nieprawidłowości nie wpłynęły na obniżenie ogólnie pozytywnej oceny o sprawozdaniach budżetowych objętych badaniem.

Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Naliczanie i ewidencjonowanie odsetek od należności wymagalnych na koniec każdego kwartału.
2. Wzmocnienie nadzoru nad działaniami dotyczącymi bieżącej kontroli stanu należności Skarbu Państwa z tytułu dochodów budżetowych.
3. Ujmowanie w sprawozdaniu Rb-27 wszystkich należności z tytułu dochodów budżetowych, ujętych w ewidencji księgowej.
4. Zawieranie ugód w sprawie udzielania ulg w spłacie odszkodowań z tytułu szkód w mieniu wojskowym z zachowaniem formy pisemnej.

Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. zgłasza się do dyrektora

Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 25 marca 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
podpis

Kontroler
Małgorzata Chabiniak
Specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

